

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KOMISIONERI PËR MBROJTJEN NGA DISKRIMINIMI

Nr. 776/2 Prot.

Tiranë, më 05 . 07 . 2023

V E N D I M

Nr. 123 , datë 05 . 07 . 2023

Bazuar në nenin 32/1/a dhe nenin 33, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi mori në shqyrtim ankesën nr. 130 Regj., datë 22.06.2023, të shtetases M. A, kundër Komisionit Shumëdisiplinor të Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar, pranë Drejtorisë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror (DRShSSh) Korçë, në të cilën pretendohet për diskriminim për shkak të “gjendjes shëndetësore”.

Në përfundim të shqyrtimit të ankesës, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi¹,

K O N S T A T O I:

I. Parashtrimi i fakteve sipas subjektit ankues.

Subjekti ankues, M. A, në shpjegimet e paraqitura para Komisionerit, ndër të tjera, është shprehur se:

“Në muajin maj 2022 jam trajtuar me kemp social nga ana e KMCAP Tiranë, mbasi nuk përfitoja dot kempin nga Sigurimet Shoqërore për shkak se nuk kam në 5-vjeçarin e fundit një vit pune të pandërprerë. Në muajin prill 2023, kam përsëritur dokumentacionin dhe e kam dorëzuar pranë KMCAP Korçë.

Në datën 5 qershor 2023, për shkak të gjendjes shëndetësore jam shtruar në spital në Tiranë nga zemra.

Pasi kam dalë nga spitali dhe jam kthyer në Korçë, jam paraqitur pranë zyrës së KMCAP Korçë dhe kam marrë vendimin e Komisionit, ku thuhej se diagnoza ime nuk ishte e përfshirë në udhëzuesin e vlerësimit psiko-social, ndërkohë që unë trajtohem me kemp po me këtë diagnozë, që nga viti 2022.

¹ Në vijim do t’i referohemi me akronimin: KMD.

Kam vajtur pranë Komisionit dhe kam takuar kryetaren e tij, e cila më ka thënë se diagnoza ime është hequr nga shteti.

Nuk e di mbi ç'bazë më kanë hequr kempin dhe e shoh veten të diskriminuar për shkak të gjendjes shëndetësore dhe mospasjes forcë për të zgjidhur problemin tim”.

Në përfundim, subjekti ankues, ka kërkuar nga Komisioneri konstatimin e diskriminimit të tij nga ana e Komisionit Shumëdisiplinor të Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar, pranë Drejtorisë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror (DRShSSH) Korçë, lidhur me mospërfitimin e ndihmës ekonomike dhe t'i rikthehet kempin.

II. Nga shqyrtimi paraprak i ankesës, u konstatua se:

Në nenin 1 të ligjit nr. 10221, datë 04.02.2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, përcaktohet se: “Ky ligj rregullon zbatimin dhe dhe respektimin e parimit të barazisë dhe mosdiskriminimit në lidhje me racën, etninë, ngjyrën, gjuhën, shtetësinë, bindjet politike, fetare ose filozofike, gjendjen ekonomike, arsimore ose shoqërore, gjininë, identitetin gjinor, orientimin seksual, karakteristikat e seksit, jetesën me HIV/AIDS, shtatzëninë, përkatësinë prindërore, përgjegjësinë prindërore, moshën, gjendjen familjare ose martesore, gjendjen civile, vendbanimin, gjendjen shëndetësore, predispozicionet gjenetike, pamjen e jashtme, aftësinë e kufizuar, përkatësinë në një grup të veçantë, ose me çdo shkak tjetër”.

Diskriminimi përkufizohet nga ligji 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, i ndryshuar, në nenin 3, pika 1, si: “Çdo dallim, përjashtim, kufizim ose preferencë, bazuar në cilindo shkak të përmendur në nenin 1 të këtij ligji, që ka si qëllim ose pasojë pengesën ose bërjen e pamundur të ushtrimit në të njëjtën mënyrë me të tjerët, të të drejtave e lirive themelore të njohura me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë, me aktet ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë, si dhe nga ligjet në fuqi”.

Në bazë të nenit 7, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, mbrojtja nga diskriminimi garantohet ndaj çdo veprimi ose mosveprim të autoriteteve publike ose të personave fizikë a juridikë që marrin pjesë në jetën dhe sektorët publikë ose privatë, që krijojnë baza për mohimin e barazisë ndaj një personi apo grupi personash, ose që i ekspozon ata ndaj një trajtimi të padrejtë dhe jo të barabartë, kur ata ndodhen në rrethana të njëjta ose të ngjashme, në krahasim me persona të tjerë ose grupe të tjera personash.

Nga shqyrtimi paraprak i parashtrimeve dhe dokumentacionit të depozituar nga subjekti ankues pranë KMD-së², konstatohet se, në dokumentin “Përmbledhje e daljes”, të Shërbimit të Kardiologjisë, pranë Qendrës Spitalore Universitare “Nënë Tereza” Tiranë, të datës 08.06.2023, të cilin ankuesja ia ka bashkëlidhur ankesës, evidentohet të jetë shënuar:

² Nuk është depozituar dokumentacion tjetër mjekësor para kësaj date.

“Diagnoza: portatore ICD bikameral për TV të qëndrueshme në terren të KMP hipertrofik IK Mytha II, FA paroksistik, jovalvular, HTA stadi II, dislipidemi”.

Nëpërmjet shkresës me nr. 634 prot., datë 25.04.2023, të Drejtorisë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror (DRSHSSH) Korçë, ankuesja është njoftuar se dokumentacioni i saj nuk është marrë në shqyrtim nga Komisioni Shumëdisiplinor i Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar, pasi diagnoza e saj nuk është e përfshirë në Udhëzuesin mbi Vlerësimin bio-psiko-social të aftësisë së kufizuar.

Bazuar në deklarimin e subjektit ankues, rezulton se ajo nuk është dakordësuar me përgjigjen e DRShSSH Korçë, lidhur me heqjen e diagnozës së saj nga Udhëzuesi mbi Vlerësimin bio-psiko-social të aftësisë së kufizuar, por nuk e ka kundërshtuar atë pranë Komisionit të Shqyrtimit të Ankesave/ShSSH. (Nuk ka depozituar një akt kundërshtimi pranë KMD-së).

Lidhur me pretendimet e ankueses përsa i takon mosmarrjes në shqyrtim të dokumentacionit të saj nga Komisioni Shumëdisiplinor i Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar, pranë DRShSSH Korçë apo vendimarrjes së këtij të fundit jo në favor të ankuesit, Komisioneri vlerëson se, rimarrja në shqyrtim e vendimeve të këtyre organeve, të specializuara mjeko-ligjore siç janë: Komisioni Shumëdisiplinor i Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar apo KMCAP Eprore, nuk bën pjesë në kompetencat e Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi³.

Në nenin 8 të Ligjit nr. 57, datë 18.07.2019 *“Për Asistencën Sociale në Republikën e Shqipërisë”*, përcaktohet se:

“Përfitues të pagesës për aftësinë e kufizuar janë:

.....

c) personat me aftësi të kufizuar, të deklaruar të tillë me vendim të Komisionit Shumëdisiplinor të Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar”.

Neni 29 i këtij Ligji, shprehet në mënyrë të detajuar për procedurën e ankimimit, në rastet kur aplikuesit/përfituesit nuk janë dakord me vendimmarrjet e komisioneve të vlerësimit të aftësisë së kufizuar, duke përcaktuar se:

“1. Aplikuesi për përfitim të ndihmës ekonomike, kur gjykon se vendimi zyrtar i organit përkatës është i padrejtë dhe personi me aftësi të kufizuar, kur gjykon se i është shkelur një e drejtë e garantuar nga ky ligj, mund të paraqesin ankesë me shkrim pranë bashkisë/njësisë administrative brenda 20 ditëve kalendarike nga marrja e njoftimit. Struktura vendore shqyrton ankesën dhe njofton me shkrim ankuesin brenda 7 ditëve kalendarike nga marrja e ankesës.

³ Për analogji citojmë: Vendimin nr.185, datë 28.09.2018, Vendimin nr.55, datë 24.04.2019, Vendimin nr.06, datë 08.01.2020, Vendimin nr. 61, datë 12.06.2020, Vendimin nr. 59, datë 13.04.2021, Vendimin nr. 78, datë 07.05.2021, dhe Vendimin nr. 106, datë 14.06.2021, vendimin nr. 52, datë 06.04.2023, të KMD, publikuar në web-in e institucionit: www.kmd.al.

2. Aplikuesi për përfitimin e ndihmës ekonomike dhe personi me aftësi të kufizuara kanë të drejtë të paraqesin ankesë me shkrim pranë strukturës rajonale të Shërbimit Social Shtetëror brenda 20 ditëve kalendarike nga marrja e përgjigjes nga struktura vendore, pas ezaurimit të ankimit, të përcaktuar në pikën 1 të këtij neni.

3. Struktura rajonale e Shërbimit Social Shtetëror, pas shqyrtimit dhe verifikimit të ankesave, njofton me shkrim të interesuarin dhe njësinë e vetëqeverisjes vendore brenda 14 ditëve kalendarike nga marrja e ankesës.

4. Aplikuesi për përfitimin e ndihmës ekonomike dhe personi me aftësi të kufizuara, që pretendojnë se u është shkelur dhe/ose mohuar një e drejtë ligjore, gëzojnë të drejtën për të ngritur padi në gjykatë, në përputhje me legjislacionin në fuqi për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”.

Vendimi nr. 722, datë 11.11.2019, i Këshillit të Ministrave, “Për përcaktimin e masës, të kriterëve, procedurave e dokumentacionit për vlerësimin dhe përfitimin e pagesës për personat me aftësisë së kufizuara, si dhe të ndihmës personal, dhe të strukturave përgjegjëse dhe detyrave të tyre”, përcakton procedurën dhe dokumentacionin e kërkuar për vlerësimin dhe përfitimin për shkak të aftësisë së kufizuara, në të cilën parashikohet që:

“ 1. Procesi i mbështetur në modelin biopsikosocial të aftësisë së kufizuara përfshin vlerësimin mjekësor të aplikuesit nga mjeku i familjes dhe nga mjeku specialist/QKSHM-ja, një intervistë me aplikuesin në zyrën e vlerësimit të personave me aftësi të kufizuara nga komisioni shumëdisiplinor i vlerësimit të aftësisë të kufizuara me mjekë dhe punonjës socialë, verifikimin e informacionit të marrë dhe kontrollin vjetor mjekësor.

2. Vlerësimi biopsikosocial i aftësisë së kufizuara dhe i nivelit të kufizimeve funksionale bëhet në përputhje me Klasifikimin Ndërkombëtar mbi Funksionimin, Aftësinë e Kufizuara dhe Shëndetin të Organizatës Botërore të Shëndetësisë. Ky vlerësim përfshin faktorët që dëmtojnë aftësinë e një individi për të kryer veprimtari të jetesës së përditshme dhe për të marrë pjesë në shoqëri në kushte të barabarta me të tjerët, në përputhje me udhëzuesit për vlerësimin biopsikosocial të aftësisë së kufizuara për të rriturit dhe fëmijët, të miratuar nga ministri përgjegjës për çështjet sociale dhe për shëndetësinë.

3. Administrimi i procesit të vlerësimit të aftësisë së kufizuara realizohet nga Drejtoria Rajonale e Shërbimit Social Shtetëror.

4. Pranë Drejtorisë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror krijohen komisionet shumëdisiplinore të vlerësimit të aftësisë së kufizuara, të cilat funksionojnë në nivel rajonal, që përbëhen nga punonjës me kohë të plotë dhe kanë në përbërje, së paku, një mjek dhe një punonjës social për çdo komision, të trajnuar për modelin biopsikosocial të vlerësimit të personave me aftësi të kufizuara. Çdo komision asistohet nga një punonjës, i cili administron dhe regjistron të dhënat e aplikuesit. Komisionet kryesohen nga përgjegjësi i zyrës së vlerësimit të aftësisë së kufizuara.

.....

5. Drejtori i Drejtorisë Rajonale të Shërbimit Social Shtetëror nxjerr vendimin përfundimtar për të gjithë përfituesit e aftësisë së kufizuara, njofton zyrtarisht aplikuesin për vendimmarrjen dhe e pajis me dokumentin përkatës, që përcakton aftësinë e kufizuara.....”.

Në kreun V⁴, të këtij vendimi është parashikuar e drejta e ankimimit të aplikuesit, lidhur me procedurën e vlerësimit, në rastet e refuzimit të aplikimit lidhur me përfitimet për shkak të aftësisë së kufizuar, duke përcaktuar se:

“1. Aplikuesi ka të drejtën e ankimimit për procedurën e vlerësimit në rastet e refuzimit të aplikimit për përfitime për shkak të aftësisë së kufizuar. Ankimimi bëhet me shkrim, brenda 20 (njëzet) ditëve kalendarike, nga data e marrjes së njoftimit të vendimit nga Drejtoria Rajonale e Shërbimit Social Shtetëror, pranë komisionit të shqyrtimit të ankesave në Drejtorinë e Përgjithshme të Shërbimit Social Shtetëror, e cila shqyrton dokumentacionin e ankimesit, kryen intervistën sipas formularit 6, bashkëlidhur këtij vendimi dhe merr vendimin përfundimtar. Në rastet kur kërkesa pranohet, personit i lind e drejta e marrjes së përfitimeve që nga muaji pasardhës, nga data e marrjes së vendimit për refuzim nga komisioni.

2. Personi me aftësi të kufizuar, që pretendon se i është shkelur dhe/ose mohuar një e drejtë, gëzon të drejtën për të ngritur padi në gjykatë, në përputhje me legjislacionin në fuqi për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative, pasi ka ezauruar shkallët e ankimimit administrativ. Personit i lind e drejta e marrjes së përfitimeve, sipas afateve të përcaktuara në vendimin e gjykatës”.

Bazuar në sa më sipër, pas marrjes njoftimit të refuzimit të aplikimit për përfitimet për shkak të aftësisë së kufizuar, nëse personi nuk është dakord, mund ta apelojë atë pranë komisionit të shqyrtimit të ankesave në Drejtorinë e Përgjithshme të Shërbimit Social Shtetëror,

Aplikuesi ka të drejtën e ankimimit për procedurën e vlerësimit edhe në rastet kur ai pretendon për nivelin e përfitimit të pagesës mujore për shkak të aftësisë së kufizuar.

Në rastet e ankimimit të vendimit të komisioneve shumëdisiplinore të nivelit të parë, për nivelin e përfitimit të aftësisë së kufizuar, Komisioni i nivelit më të lartë në SHSSH, Komisioni Shumëdisiplinor Epror, vlerëson nëse ankimi është i pranueshëm dhe i bazuar, dhe vendos përfundimisht me anë të një vendimi i cili në vetvete përbën një akt administrativ.

Përgjigjja e argumentuar, pra vendimi i arsyetuar që marrin këto komisione, lidhet kryesisht me vlerësimin dhe caktimin e diagnozës mjekësore.

Me vlerësimin e ri bio-psiko-social, personat me aftësi të kufizuar mbështeten financiarisht sipas shkallës së sëmundjes dhe kompleksitetit të saj, gjë e cila përcaktohet nga komisionet e dedikuara, multidisiplinore, të cilat kanë në përbërje figura profesionale mjekë dhe punonjës socialë.

Për shkak të natyrës specifike apo natyrës juridike të marrëdhënies që krijohet gjatë vlerësimit të aftësive për punë, këto vendime mund të merren vetëm nga mjekët e specializuar pranë Komisioneve shumëdisiplinore Rajonale dhe Eprorë.

⁴ V. E drejta e ankimimit

Komisioni i Vlerësimit të Aftësisë së Kufizuar është një ekip i përzgjedhur, i përbërë nga së paku një mjek i specializuar dhe të paktën një psikolog, të cilët janë përgjegjës për kryerjen e vlerësimit të aplikuesve për përfitimet në para dhe/ose në natyrë për shkak të aftësisë së kufizuar, bazuar kryesisht në dokumentet e përgatitura nga institucionet shëndetësore.

Bazuar në sa më sipër, Komisioneri çmon se, vlerësimi nëse subjekti ankues, bazuar në vlerësimin bio-psiko-social duhet apo jo të rezultojë fitues i përfitimeve të caktuara për shkak të aftësisë së kufizuar/gjendjes shëndetësore, mund bëhet vetëm nga komisionet e specializuara për vlerësimin e personave me aftësi të kufizuara.

Në përfundim, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi i rekomandon subjektin ankues që, bazuar në ligjin nr. 44/2015 “Kodi i Procedurave Administrative i Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar në ligjin 49/2012 “Për organizimin dhe funksionimin e gjykatave administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, i ndryshuar, dhe në ligjin nr. 57, datë 18.07.2019 “Për Asistencën Sociale në Republikën e Shqipërisë”; nëse nuk do të jetë dakord me procedurën e vlerësimit në rastet e refuzimit të aplikimit për përfitime për shkak të aftësisë së kufizuar, ai ka të drejtën e ankimit, me shkrim, brenda 20 (njëzet) ditëve kalendarike, nga data e marrjes së njoftimit të njoftimit/vendimit nga Drejtoria Rajonale e Shërbimit Social Shtetëror, pranë komisionit të shqyrtimit të ankesave në Drejtorinë e Përgjithshme të Shërbimit Social Shtetëror.

Pra, fillimisht subjekti ankues duhet të ezaurojë ankimin administrativ, pranë komisionit të shqyrtimit të ankesave në DPSHSSH, dhe nëse nuk do jetë dakord as me përgjigjen apo vendimmarrjen e këtij të fundit, i cili është i formës së prerë por jo përfundimtar, mund t’i drejtohet Gjykatës Administrative të Shkallës së Parë Tiranë për ta kundërshtuar gjyqësisht atë.

Për sa më sipër, referuar nenit 33/4/b, të ligjit nr. 10221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, i cili citon se: “Ankesa nuk pranohet nëse: është e papajtueshme me dispozitat e këtij ligji”, ankesa nuk mund të pranohet dhe për rrjedhojë nuk mund t’i nënshtrohet procedurave të mëtejshme të parashikuara në ligj për shqyrtimin e saj.

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi i rekomandon subjektin ankues, që, për problematikën e tij, t’i drejtohet për ofrimin e ndihmës ligjore falas, Komisionit Shtetëror për Ndihmën Juridike⁵, ose Shërbimit Ligjor Falas⁶.

PËR KËTO ARSYE:

Mbështetur në nenin 21/1, nenin 32, pika 1/a, si dhe nenin 33, pikat 1, 4/b, të ligjit nr.10 221/2010 “Për Mbrojtjen nga Diskriminimi”, të ndryshuar, Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi,

⁵ Me adresë: Pranë Ministrisë së Drejtësisë, Blv. “Zogu i Parë”, Tiranë.

⁶ Me adresë: Bulevardi: “Bajram Curri”, Pall: “Agimi”, Shk. 18, Ap. 322, Tiranë, Nr.tel: 0422 53113.

VENDOSI:

1. Mospranimin e ankesës së subjektit ankues M. A, pasi nuk plotësohen kriteret përkatëse të parashikuara nga ligji nr. 10221/2010 “*Për Mbrojtjen nga Diskriminimi*”, i ndryshuar.
2. Kundër këtij vendimi lejohet ankim në Gjykatën Administrative të Shkallës së Parë Tiranë, brenda 45 ditëve nga marrja dijeni e këtij vendimi.

KOMISIONERI

Robert GAJDA